

Ameljjar

LETO XV., ŠT. 10
ZALEC, 15. XII. 1960

IZDAJA:
KMETIJSKA
PROIZVAJALNA
POSLOVNA ZVEZA
V ŽALCU

Karel Kač, upravnik KPPZ Žalec

Ena ali več kmetijskih zadrug v Savinjski dolini?

Prav zdaj na moč razpravljamo o prihodnosti našega kmetijskega združništva, oziroma o našem načrtnem razvijanju splošnega kmetijstva.

Osnova za taka razpravljanja so seveda vselej: *prehojena pot, dosedanj dosežki in naloge v prihodnosti*, ki naj ne le zagotovijo, marveč še pospešijo rast kmetijstva.

Ko smo v Savinjski dolini začeli obravnavati vsa ta vprašanja, smo ugotovili, da smo se zlasti zadnja štiri leta že tolikanj razvili, da vsega tega nikakor ne smemo podcenjevati.

Napredovali smo v splošnem kmetijstvu, napredovali v posameznih poljedelskih panogah, v živinoreji in pri investicijskih izgradnjah v kmetijstvu.

Skratka, vsestranska velika prizadevnost in odločna podpora kmetijstvu od vseh pristojnih organov naše skupnosti sta omogočila, da moremo v teh dneh še odločneje načrtovati.

Kadar koli razmišljamo o prihodnosti, pa se moramo vprašati, kakšne so naše zmogljivosti, kaj že imamo in kaj še moramo izpopolniti, da bomo lažje opravljali v prihodnosti prevzete naloge?

Znano je, da se bomo morali v prihodnosti potruditi predvsem za izboljševanje življenjskih pogojev delovnih ljudi, zlasti pa, da bomo morali poskrbeti, da se bo osebna potrošnja zaznavno povečala.

Zavoljo tega nikakor ne smemo prezreti *smernic* perspektivnega družbenega razvoja, ki o njih pravkar in vsepovsod razpravljamo.

Ko proučujemo smernice za prihodnjih pet let in še za naprej, se nam neogibno poraja dvom, ali nam bi v kmetijstvu dosedanje organizacije še zagotavljale redno izpolnjevanje odgovornih velikih nalog?

Dosedanje razpravljanje na našem področju je pokazalo, da je prav tu treba izpopolniti še mnogokaj. Ni dvoma, da so dosedanje kmetijske zadruge in dosedanja Kmetijska proizvajalna poslovna zveza Žalec v zadnjem obdobju le opravile veliko in uspešno delo.

Da, naše dosedanje zadrugne organizacije so se vsekakor uveljavile kot ustrezna oblika, tako glede na sodelovanje in povezovanje v kmetijski proizvodnji, kakor tudi glede na kompleksno spreminjanje odnosov na naši vasi.

Kmetijske zadrugne organizacije na našem področju so se gospodarsko na moč okrepile, razširile in ustalele razne pospeševalne službe in ustvarile pomembne sklade, ki pa le niso mogli povsem ustrezno učinkovati, ker so bili pač preveč razdrobljeni.

Z vsemi dosedanjimi kmetijskimi zadrugnimi organizacijami smo dosegli tako stopnjo, ki omogoča, da v *Savinjski dolini* (predvsem to velja za občino Žalec) tudi zdaj, ko razpravljamo o kmetijstvu v prihodnosti, odločamo radikalno, prelomno.

Motivi, ki usmerjajo razpravljanje glede na reorganizacijo naših kmetijskih zadrugnih organizacij, temelje v neogibnem dejstvu, da

bo vsa *Savinjska dolina* tudi v prihodnosti potrebovala *lastna* investicijska sredstva.

Družba je doslej na tem področju vložila velika finančna sredstva. Zavoljo tega družba tudi upravičeno pričakuje, da se bodo ta vložena sredstva čedalje hitreje vračala.

To pomeni, da družba ne more in ne sme vlagati svojih finančnih sredstev v nedogled tam, kjer ni zaznati večje prizadevnosti in pogojev za rast, oziroma za proizvodnjo tistih dobrin, ki so temeljni pogoj za povečanje osebne potrošnje, oziroma za izboljšanje splošne življenjske ravni.

Prav dobro vemo, da drugače v razvoju naše socialistične skupnosti sploh ne more biti. Zaradi tega se moramo nasloniti predvsem na *lastne* sile in na *lastna* materialna sredstva.

Za področje *Savinjske doline*, v tem primeru je beseda nekako enaka področju občine Žalec, je to tem bolj pomembno, ker se ukvarjamo s poljsko kulturo, ki zahteva za stalnost proizvodnje — *redno* vlaganje in vzdrževanje investicij.

Čim pa smo upoštevali vse te okoliščine, smo ugotovili, da mora reorganizacija kmetijskih zadrug temeljiti predvsem na gospodarski upravičenosti. Reorganizacija mora vsekakor zagotoviti ekonomsko in finančno tako močno novo organizacijo, ki bo (in mora biti!) sposobna, da bo na tako velikem območju lahko in uspešno upravljala prevzete naloge.

Gospodarsko močna zadruga ima večje možnosti akumulacije, ki je odvisna od vrednosti proizvodnje, potem od obsega storitev in pa od velikosti realizacije.

Mimo vsega tega opravičuje začetek gospodarsko tako močne zadruge velikost možnosti za organizacijo *lastne* proizvodnje, za *tesnejše* sodelovanje s člani v proizvodnji in tako dalje.

Ustvarjeni bodo boljši pogoji za investiranje z *lastnimi* sredstvi, organizacija bo lažje odločala o tržnih presežkih na tržiščih in konec koncev lažje in bolje bo tudi mogla oskrbovati proizvodnjo s potrebnim materialom.

Vse te prednosti gospodarsko močne zadruge so odločale na razpravah, ko so se zadrugni sveti dosedanjih kmetijskih zadrug na območju občine Žalec odločali za združitve vseh dosedanjih kmetijskih zadrug v novo SAVINJSKO KMETIJSKO ZADRUGO s sedežem v Žalcu.

Prepričani smo, da ta odločitev mnogo pomeni. Odločitev je posledica izenačenih teženj na tem področju. Vse to pa tudi pomeni, da bomo lažje in hitreje izpolnjevali vse naloge, ki jih bo od nas zahteval perspektivni družbeni plan občine.

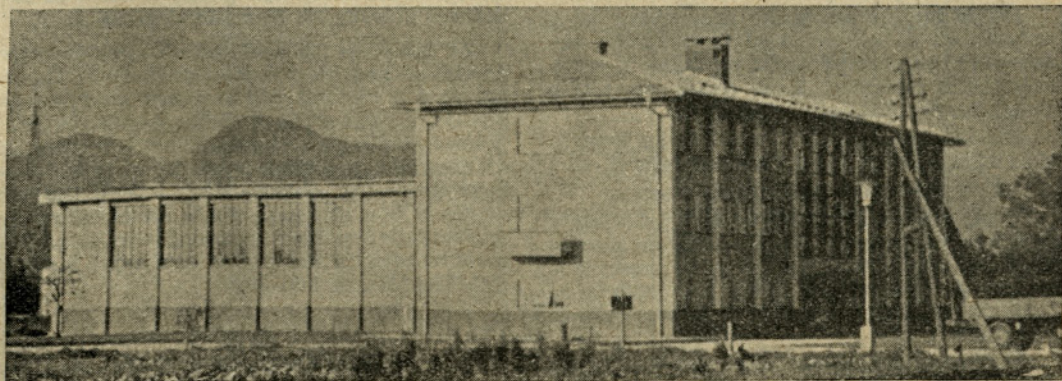
Četudi smo se odločili za samo eno zadrugo, pa to nikakor ne pomeni, da se bo na območju dosedanjih kmetijskih zadrug karkoli v bistvu spremenilo. Nasprotno! Območja dosedanjih zadrug (= prihodnji proizvodni okoliši nove kmetijske zadruge) bodo imela svoje zadrugne organe, v katerih bodo neposredni proizvajalci delovali, predlagali in sklepali tudi v prihodnosti kot doslej.

Vse pospeševalne službe bodo opravljale svoje prevzete posle tudi v prihodnosti. Na grajevanje zadrugnih delavcev in uslužbencev določenega proizvodnega okoliša bo odvisno izključno od proizvodnih uspehov dotičnega okoliša, oziroma od prizadevnosti posameznikov.

Tudi kreditna in hranilna služba bo na slehernem proizvodnem okolišu taka, da bo proizvajalec lahko urejeval svoje denarne zadeve z zadrugo tako in na istem kraju kot doslej.

Prepričani smo, da bo vse zadrugno osebje tudi v prihodnosti vlagalo vse svoje sposobnosti in moči za čim boljše izvrševanje nalog v kmetijstvu.

Zavoljo tega pričakujemo od nove *Savinjske kmetijske zadruge*, ki prevzema domala vse naloge dosedanje *Kmetijske proizvajalne poslovne zveze* Žalec, velike uspehe, kar je konec koncev temeljni smoter združitve vseh dosedanjih kmetijskih zadrug občine Žalec v novo gospodarsko in ekonomsko zelo močno *Savinjsko kmetijsko zadrugo*.

Dom SAVINJSKE KMETIJSKE ZADRUGE v Žalcu

Inž. Stane Marovt:

Dognojevanje pšenici

Minula jesen je bila za setev ozimnin zelo neugodna. Često deževje je onemogočalo in tudi mnogokje onemogočilo ustrezno pripravo zemlje. Zemlje se niso dovolj usušile. Gnojenja nismo povsem izvedli. Setev je zapoznela.

Te razmere so škodovala najbolj setvi visokorodnih italijank, pšenic, ki zahtevajo uležano zemljo, polno gnojenje pod in nad brazdo, dovolj osušeno zemljo in zgodnjo setev.

Zaradi tega smo upravičeno pričakovali slabo kalitev in obraščanje posevkov. Kljub temu pa je seme večidel zadovoljivo vzkalilo, posevki pa so še kar gosti in izenačeni.

Vse to je zgovoren dokaz, da ima seme italijank veliko moč kaljenja, kar pa je hkrati dokaz odlične kakovosti sorte.

Dobra kalitev in zadovoljivo obraščanje nas ne smeta zavesti, da odslej za te posevke ne bi še bolj skrbeli. Te zgodnje sorte skorajda res zahtevajo nenehno nego.

Najbolj važno, kar moramo v teh dneh ukreniti, je: *dopolnilno gnojenje* z dušičnati gnojili. Pravimo, da »izvajamo nitracijo«.

Stare, manj rodovitne sorte pa dopolnilnega gnojenja ne zahtevajo; kvečjemu bomo spomladi slabim posevkom pomagali z manjšim obrokom dušika.

Stare, pozne sorte (*bavarka, kadolcer, prolifer*) bodo namreč med hladnejšim vremenom mirovale, ne bodo rasle in se razvijale, zavoljo tega tudi pozimi ne potrebujejo dodatne hrane.

Zgodne, visokorodne sorte pa tudi med hladnejšim vremenom ne prenehajo rasti. V rastlinah teh sort se življenjski proces nadaljuje, dokler temperatura podnevi ne pade pod 0° C.

Zimske rasti navadno resda ne vidimo s prostim očesom, vendar pa smo z opazovanji

že dognali, da rastlina, le rase in da so v njej kakovostne spremembe: *izoblikujejo* se novi vršički korenin in listov ter zametki bodočih klaskov.

Za to rast potrebujejo rastline lahko topljive hranilne snovi — predvsem dušik, fosfor in kalij. Tako tudi bolj razumemo, zakaj moramo že jeseni, ob setvi teh sort, gnojiti z izdatnimi količinami fosfora in kalija. Zemlja ta hranila močno veže in rastlinam so na voljo. Dušik, ki smo ga dali ob setvi, pa rastline med kaljenjem in ob jesenskem obraščanju kmalu porabijo. Zaradi tega moramo že jeseni začeti *dopolnilno* dognojevati z dušičnatimi gnojili.

Brez dušika bi rastline v tem obdobju ne mogle rasti in graditi dušičnih spojin, ki jih bodo potrebovale za zgodnejši spomladanski razvoj, ko še ne bodo mogle črpati dovolj hranil iz hladne zemlje.

Vsi poskusi so namreč dokazali, da so posevki, ki smo jim pravilno dognojevali pozimi, dali znatno večje pridelke.

Zimsko dognojevanje najbolj vpliva na izoblikovanje vseh klaskov v klasu ter na izoblikovanje večjega števila zrn v vsakem klasu.

Intenzivne italijanske sorte so manj odporne proti mrazu, kot naše stare sorte, vendar pa se njihova odpornost zoper zimski mraz poveča, čim več hranilnih snovi — zlasti kalija in dušika — je raztopljenih v celičnih sokovih. Kalija smo dali dovolj že ob setvi, dušik pa dodajamo z dopolnilnim gnojenjem.

Zaradi navedenih razlogov je torej bilo treba izdatno gnojiti s fosforjem in kalijem že ob setvi, lahko topljivi dušik pa moramo dodajati med rastjo v več obrokih, da ga lahko rastline sproti uporabljajo.

Ob letošnji setvi zaradi neugodnih vremenskih razmer mnogi kmetovalci niso uspeli gnojiti niti s fosforjem in kalijem, oziroma z nitrofoskalom. Posevki so sicer vzkalili, vendar se bodo slabo obraščali in razvijali, izostala bo zimska rast in navedene spremembe, ki zagotavljajo velike pridelke.

Kmetovalci, ki niso ob setvi dovolj gnojili, naj najprej dognojujejo s fosforjem in kalijem »na brazdo«.

V to svrhu lahko uporabijo nitrofoskal za žita, vsaj 300–400 kg na ha, ali pa superfosfat (200 kg na ha) in kalijevo sol (100 kg na ha).

Priporočamo enako ponovitev tudi spomladi. Šele po tem gnojenju bo uspešno tudi dognojevanje z dušikom.

Kmetovalci, ki še niso izvedli prvega dognojevanja, naj to store čimprej! Vreme je namreč zelo ugodno za razvoj in obraščanje posevkov. Posevki morajo imeti le dovolj hranil, poleg fosfora in kalija tudi dušika.

Z dodatnim gnojenjem bomo tudi precej ublažili posledice neugodnih razmer pri setvi.

Za dognojevanje bomo uporabili lahko topljivo ali nitratno obliko dušičnatega gnojila. Zato priporočamo kalcijev nitrat ozir. kalsalpeter, medtem ko kalkamonsalpeter kot amonično-nitratna oblika manj ustreza.

Za prvo dognojevanje bomo trosili 75 do 100 kg gnojila na ha. Količino določamo glede na razvoj in gostoto posevka.

V kolikor bo zima v teh dneh še zelo mila, s temperaturami do 0° C, je treba posevke ponovno pognojiti z manjšo količino kalsalpetera ali čilskega solitra.

O poznem zimskem in o spomladanskem dognojevanju pa prihodnjič!

Nekaj pripomb k pogodbenima vzorcema št. I in št. II

Na drugi strani in na naslednjih straneh objavljamo dva vzorca za kooperacijske pogodbe v koledarskem letu 1961. (Priimki, imena in drugi podatki so izmišljeni, vnešeni v obrazca izključno zavoljo čim bolj učinkovitega pouka pred podpisom!)

Glede na dejstvo, da smo se na hmeljar-skem področju že doslej dodobra in v na-drobnosti pomenili z vsemi prizadetimi, me-nimo, da nam kaj več k vzorcema št. I. in II. na naslednjih straneh ni treba pripominjati. Kljub temu pa nemara ne bo napak, če po-vzamemo vsaj nekaj okolnosti, ki so vplivale na sestavo vzorcev, oziroma glavna načela.

Če smo rekli okolnosti, smo hoteli pouda-riti, da stopamo z letom 1961 v novo obdobje, ki je posledica velikega povečanja splošne proizvodnje v FLRJ.

Da, prav to dejstvo prepričljivo dokazuje, da se je naša splošna gospodarska razvitost bistveno spremenila.

Bistvene spremembe so na moč zaznavne ne le v naši industriji, marveč še zlasti v našem splošnem kmetijstvu.

Okvir splošne kmetijske proizvodnje bo v prihodnosti še hitreje rasel in povzročil ka-kovostne spremembe tudi tam in v tistih kmetijskih panogah, kjer doslej še nismo mogli ugotavljati večjih uspehov.

Skratka, v prihodnosti so našemu kmetij-stvu odprta vrata v napredek na stežaj.

Pa preidimo na proizvodnjo hmelja!

Vsem tistim, ki so kakor koli prizadeti v hmeljarstvu, je prav dobro znano, da smo že pred več leti načrtovali 4.000 ton suhega hme-lja, in da smo se izpolnitvi tega načrta že lani skoraj povsem približali. Enako kaže za leto 1960.

Našim pridelovalcem hmelja so tudi znana določila perspektivnega kmetijskega plana za prihodnjih 5 let, ki nalaga našemu področju

pridelek hmelja nekako v doslejšnjem soraz-merju z drugimi področji v LRS (približno 85 %).

Kako bomo izpolnili te naloge?

Z zagotovitvijo planiranega pridelka tako glede na količino kakor tudi glede na ka-kovost!

To je glavni namen kooperacijske proiz-vodnje hmelja leta 1961 in prav temu na-menu smo podredili posamezna določila po-godbe.

Pri sestavljanju obeh pogodbenih vzorcev smo upoštevali prav vse želje kooperantov, zlasti hotenje, da s hmeljskimi drogovi odslej sami gospodarijo (amortizacija drogov in na-sadov!), da se je moč po svobodni izbiri od-ločati tudi za oddajo hmeljskih žičnih nasa-dov v zakup itd.

Na tem mestu tudi objavljamo TABELO I in TABELO II, ki je z njih moč takoj določiti velikost odstotka *morebitnega zmanjšanja odkupnih cen za suh hmelj v primerih, ko pridelovalec hmelja morda ne bo uspel pro-izvesti toliko hlevskega gnojja, kolikor ga za-htevajo določbe 10. člena POGODBE št. I.*

Za konec še opozarjamo vse pridelovalce hmelja na nedvoumno določilo čl. 12 POGOD-BE št. I o obvezni oddaji vsega pridelanega hmelja, čemur se je že letos hotela izogniti peščica hmeljarjev. O velikih nevšečnostih, ki so neogibna posledica takih in enakih izmi-kanj prevzetim obveznostim, kakor tudi še morda o tem ali onem glede na organizacijo proizvodnje hmelja v prihodnjih letih, pa bo-mo spregovorili kaj več v zaključni številki »H MEL J A R« za leto 1960.

Upravni odbor
Kmetijske proizvodne poslovne
zveze
Zalec

Tabela I

stotov gnojja na ha	% znižanja cene hmelju
96–100	1
91–95	2
86–90	3
81–85	4
76–80	5
71–75	6
66–70	7
61–65	8
56–60	9
51–55	10
46–50	11
41–45	12
36–40	13
31–35	14
26–30	15
21–25	16
16–20	17
11–15	18
6–10	19
0–5	20

Tabela II

stotov gnojja na ha	% znižanja cene hmelju
116–120	1
111–115	2
106–110	3
101–105	4
96–100	5
91–95	6
86–90	7
81–85	8
76–80	9
71–75	10
66–70	11
61–65	12
56–60	13
51–55	14
46–50	15
41–45	16
36–40	17
31–35	18
26–30	19
21–25	20
16–20	21
11–15	22
6–10	23
0–5	24

Pregled površin in planiranega pridelka hmelja v letu 1961.

Zap. št.	Naziv in št. parcele		Opis nasada		Starost nasada let	Stanje		Krčenje		Saditev		Novo stanje		Proizvodnja		Škrop-ljenje opravi	Strojno delo opravi
	Ime	K. o.	vrsta opore H—Ž*	širina cm		površina ha	število sadik	površina ha	število sadik	površina ha	število sadik	površina ha	število sadik	na ha kg	skupaj kg		
		št.															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Za cesto	Vrbje 263/2	ž	150 × 180	6	0,60	2700	—	—	—	—	0,60	2700	1500	900	KZ	KZ
2	Pri vodi	Vrbje 380/1	ž	150 × 180	3	0,20	900	—	—	—	—	0,20	900	1500	300	KZ	KZ
Skupaj																	

Proizvajalec razpolaga s sušilno ploskvijo m². *H = hmeljevke; Ž = žičnica.

Potrebna umetna gnojila (brez hmelja) v kg

Vrsta gnojila	Pšenica		Kr. mešan.		Krompir		Črna detelja		Lucerna		Strniščna det.		Pitnik		Kr. pesa		Vrtnine		Sadovnjaki		Travniki		Vinogradi		Skupaj
	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	ha	kg	
dušična	0,50	200	0,25	100	0,35	150	0,25	25	0,30	25	0,25	—	0,25	75	0,25	100	0,05	25	0,20	40	2,20	440	0,10	40	1220
fosforna		250		125		50		125		150		—		50		50		25		80		880		40	1825
kalijeve		100		50		100		50		60		—		25		50		25		40		220		20	740
Skupaj	0,50	550	0,25	275	0,35	300	0,25	200	0,30	235	0,25	—	0,25	150	0,25	200	0,05	75	0,20	160	2,20	1540	0,10	100	3785

V Vrbju, dne 15. dec. 1960.

Proizvajalec:

Tavčar Ivan, l. r.

Za kmetijsko zadrugo z o. j.

Upravnik:

Debelak Ivan, l. r.

Pregled površin, planiranih pridelkov in stanja živine

Kmetijska zadruga

Žalec

Proizvajalec

TAVČAR Ivan

Bivališče, hišna številka

Vrbje št. 10

1. STANJE POVRŠIN:

Struktura kultur	ha	ha
Njive in vrtovi	2,50	
Travniki	2,20	
Sadovnjaki	0,20	
Vinogradi	0,10	
Obdelovalne površine skupaj		5,00
Senožeti	—	
Pašniki	0,20	
Močvirje, trsičje	—	
Gozdovi	1,30	
Nerodovitna zemlja	—	1,50
Vse površine skupaj		6,50

2. STANJE ŽIVINE:

Vrsta živine	Stanj žlv. ob podpl. u pogodbe		Stanje živine 1. 3. 1961		Proizvodnja gnoja v letu 1961 mtc	
	glav	kg	glav	kg		
Govedo do 1 leta starosti	1	190	1	130	40	
Govedo nad 1 leto starosti	2	820	3	1120	240	
Prašiči (6 pogodbeno spitanih prašičev za prodajo po zadrugi)	4	360	8	320	80	
Konji	1	400	—	—	—	
45 stotov sena za zamenjavo	—	—	—	—	90	
Proizvodnja gnoja skupaj					450	90

3. PLAN PROIZVODNJE 1960-61:

Kultura	Sorta	Parcel. štev.	Površina ha	Pridelek na ha/mtc	Proizvodnja mtc	Opomba
Pšenica	S. pasture	230/1	0,50	45	22,5	
Ječmen						
Krmska mešanica	pšen. × ječm.	250/3	0,25	40	10,0	
Krompir	cvetnik	240/1	0,35	250	87,5	
Detelja			0,25	80	20,0	
Lucerna			0,30	80	24,0	
Koruza silazna						
Detelja strniščna			0,25	20	5,0	v str. meš.
Pitnik			0,25	200	50,0	v str. pšen.
Krmska pesa			0,25	300	75,0	v str. pšen.
Kaula						
Vrtnine			0,05			
Travniki			2,20	65	143,0	

4. OPOMBA PROIZVAJALCA:

Zredil in prodal bom 6 pogodbenih mesnatih prašičev.

Zamenjal bom 45 stotov sena za hlevski gnoj.

Sklep kmetijske zadruge: Če bo proizvajalec s prodajo 6 mesnatih prašičev in z zamenjavo 45 stotov sena dosegel na 1 ha obdelovalne zemlje 90 stotov hlevskega gnoja, bo zadruga z njim obračunala ceno hmelja po tabeli I. v višini 97 odstotkov odkupne cene.

POGODBA

Vzorec št. I.

o sodelovanju v kmetijski proizvodnji za leto 1961,

ki sta jo sklenila Kmetijska zadruga z o. j.

Ž A L E C

(v nadaljnjem besedilu: zadruga) in proizvajalec

TAVČAR IVAN, Vrbje 10

(v nadaljnjem besedilu: proizvajalec), kakor sledi:

Čl. 1

UVODNA DOLOČILA

Zadruga in proizvajalec se sporazumeta, da bosta skupno, kot je v tej pogodbi dogovorjeno, pridelovala hmelj na vseh tistih proizvajalčevih površinah, ki so:

- a) že zasajene s hmeljem (stari in drugoletni nasadi) in
- b) na površinah novih nasadov.

Skupno bosta izvajala to proizvodnjo, da dosežeta čim večji hektarski donos in čim boljši pridelek hmelja.

Sodelovala bosta tudi pri proizvodnji ostalih kultur na vseh proizvajalčevih obdelovalnih površinah.

Čl. 2

HMELJSKE POVRŠINE

Proizvajalec bo prideloval hmelj na naslednjih površinah:

stari nasadi	skupaj	0,80	ha
dvoletni nasadi	skupaj	—	ha
novi nasadi	skupaj	—	ha
vsi hmeljski nasadi	skupaj	0,80	ha

Ob normalnih letnih pogojih se bo na zgoraj navedenih površinah pridelalo v letu 1961 predvidoma:

1200 kg suhega hmelja.

Ostala obdelovalna površina proizvajalca obsega skupaj **4,2** ha.

Podrobna razčlenitev površin, ki so zasajene s hmeljem (po vrstah nasadov) in z ostalimi kulturami, (s planiranimi pridelki), je prikazana na posebnih obrazcih, ki so sestavni del te pogodbe:

Pregled površin in planiranega pridelka hmelja v letu 1961» in

»Pregled površin, planiranih pridelkov in stanje živine«.

Čl. 3

UMETNA GNOJILA

Zadruga preskrbi in dodeli, proizvajalec pa po navodilih zadruga in Inštituta za hmeljarstvo uporabi za 1 kg pridelanega suhega hmelja I., II. in III. razreda te-le količine umetnih gnojil:

0,60 kg nitromonkala
0,40 kg Thomasove žindre
0,40 kalijeve soli,

za nehmeljske obdelovalne površine proizvajalca pa najmanj po 800 kg umetnih gnojil na 1 ha.

Umetna gnojila, ki jih proizvajalec porabi za nehmeljske kulture, plača zadrugi.

Glede na planirani pridelek hmelja so potrebne za proizvajalčeva zemljišča naslednje količine umetnih gnojil:

684 kg nitromonkala
456 kg Thomasove žindre
456 kg kalijeve soli

Za nehmeljske kulture na obdelovalnih površinah pa so potrebne po podatkih na tiskovini (»Potreba umetnih gnojil — brez hmelja«, ki je prav tako sestavni del te pogodbe, naslednje količine umetnih gnojil:

1220 kg dušičnih gnojil
1825 fosfornih gnojil
740 kg kalijevih gnojil

V kolikor bi proizvajalec pridelal manjše količine hmelja od planiranih, mora plačati zadrugi po njeni prodajni ceni razliko med količinami, ki mu po pogodbi pripadajo in količinami umetnih gnojil, ki so mu bile stvarno dodeljene.

Prav tako pa dodeli zadruga proizvajalcu razliko med količinami umetnih gnojil, ki mu po sklenjeni pogodbi pripadajo, in količinami ki so mu bile stvarno dodeljene, če proizvajalec doseže večji pridelek hmelja, kot je predviden v pogodbi.

Umetna gnojila, dodeljena na račun večje proizvodnje hmelja, se lahko upoštevajo za kritje potreb na nehmeljski površini proizvajalca prihodnje leto.

Čl. 4

ZAŠČITNA SLUŽBA

Zadruga opravlja na **0,80** ha proizvajalčevih hmeljišč zaščitno službo. S svojimi zaščitnimi sredstvi, stroji ter svojo delovno silo opravi največ 6-kratno škropljenje hmeljskih nasadov. Stroške za morebitno nadaljnje, to je nad 6-kratno škropljenje nasadov, plačata zadruga in proizvajalec vsak do polovice. Zadruga preskrbi tudi dovoz vode, ki je potrebna za škropljenje.

Pri tem pa gre proizvajalec zadrugi na roke, da ji daje na razpolago vodo, če z njo razpolaga in za druga to želi (n. pr. zaradi bližine vode do hmeljišča itd.).

Sploh proizvajalec pri zaščiti svojih hmeljskih nasadov sodeluje kot dober gospodar; zadrugo pravočasno obvešča o napadih škodljivcev in boleznih na hmelju, sodeluje pri škropljenju in nadzoruje škropljenje, ki ga izvaja zadruga. Če se pokaže potreba, proizvajalec tudi sam preskrbi in pripelje vodo za škropljenje, za kar pa mu zadruga ustrezno poveča udeležbo pri odkupni ceni za suh hmelj.

Kjer pa proizvajalčeva hmeljišča niso primerna za traktorsko škropljenje (n. pr. zaradi premajhne razdalje med vrstami), proizvajalec po naročilu zadruge sam opravi na ha hmeljišč škropljenje z zadržno motorno škropilnico, z lastno vprego in s svojo delovno silo. V teh primerih proizvajalec sam preskrbi vodo, jo tedaj tudi sam pripelje. Za to opravljeno delo zadruga poveča proizvajalcu udeležbo pri odkupni ceni hmelja za vsak kg oddanega suhega hmelja s teh površin din **15** kar znaša skupaj din.

Zadruga v tem primeru pravočasno da proizvajalcu na razpolago potrebna zaščitna sredstva in motorno škropilnico (brez strojnika), pridrži pa si pravico, da nadzoruje ali sama ali po strokovnjaku Inštituta za hmeljarstvo, škropljenje hmelja pri proizvajalcu.

V kolikor bi proizvajalec v tem primeru sam sestavil raztopino škropiva brez navzočnosti strokovnjaka zadruge oz. Inštituta, zadruga za uspeh škropljenja ne odgovarja, četudi bi se proizvajalec skliceval na ustna strokovna navodila za škropljenje.

Če zahteva proizvajalec poleg škropilnice še strojnika, ga mora plačati v višini tarifne postavke (bruto), ki jo ima strojnik pri zadrugi.

Če zadruga ne more proizvajalcu zaupati motorno škropilnico, izvede škropljenje strojnik zadruge z zadržno škropilnico na račun proizvajalca. Tako v tem primeru kot v primeru iz prejšnjega odstavka izstavi zadruga proizvajalcu račun.

Čl. 5

OSTALE STROJNE STORITVE ZADRUGE PRI PROIZVODNJI HMELJA

Zadruga opravlja tudi vsa druga strojna dela v hmeljiščih. Po priloženem planu zadruga sodeluje pri proizvodnji hmelja na vsakih 100 kg suhega hmelja:

- I. razreda (20 %) s 6 traktorskimi urami
- II. razreda (65 %) s 5,5 traktorskimi urami
- III. razreda (10 %) s 5 traktorskimi urami
- IV. razreda (5 %) s — traktorskimi urami

Za IV. razred zadruga ne prizna nikakih traktorskih ur.

Glede na predvideni pridelek hmelja v letu 1961 bo zadruga na hmeljiščih proizvajalca sodelovala s **63,30** traktorskimi urami.

Če pa proizvajalec pridela manjšo količino hmelja od planiranega, plača zadrugi po ekonomski ceni več porabljene traktorske ure; prav tako pa zadruga dodeli proizvajalcu še razliko od števila pripadajočih traktorskih ur, če proizvajalec pridela več hmelja, kot je to v pogodbi predvideno.

Če proizvajalec ne izkoristi traktorskih ur, ki mu pripadajo po tej pogodbi, mu zadruga le-te plača v višini, kolikor bi znašali stroški za vprežno delo; določi se kot cena za vsako neizkoriščeno uro (traktorsko) za nižinske predele din 300, za višinske pa 450 din.

Traktorske ure se lahko uporabijo za potrebe proizvajalčevega gospodarstva.

Proizvajalec predvidoma zaradi okoliščin v prejšnjem odstavku ne bo izkoristil traktorskih ur.

Čl. 6

HMELJEVKE — ŽIČNICE

Proizvajalec skrbi na svoje stroške za nabavo hmeljev in vzdrževanje žičnic. Na svoje stroške nabavi potrebno količino žice za vodila (1,4 mm oziroma 1,2 mm) in za žico za kaveljčke (2,5 oziroma 2,8 mm).

Čl. 7

Zadruga posuši hmelj na zadržni sušilnici, v kolikor proizvajalec tega ne zmore. Predvidoma bo posušila:

2000

..... škafov svežega hmelja ali

1200

..... kg hmelja v suhem stanju.

Zadruga zaračuna za 1 kg posušenega hmelja 50 din oziroma po ceni din 44, če proizvajalec vskladišči hmelj pri sebi.

Če proizvajalec sam posuši hmelj, so to njegovi stroški, ki so zajeti v odkupni ceni hmelja.

Čl. 8

ZAVAROVANJE HMELJA

Zadruga zavaruje pri DOZ ves pridelek hmelja zoper točo po vrednosti, ki se sporazumno določi po dogovoru med zadrugo in DOZ. Stroški obiranja in sušenja se ne štejejo pri ugotavljanju vrednosti kot osnove za zavarovanje.

Zadruga in proizvajalec se sporazumeta, da si bosta morebitno nastalo škodo po toči razdelila v sorazmerju z udeležbo v določeni zavarovalni vrednosti.

Čl. 9

DIVJI HMELJ

Obe pogodbeni stranki sta dolžni zatirati divji hmelj v smislu veljavnih predpisov.

Proizvajalec je dolžan, da na svojem posestvu uničuje divji hmelj.

Zadruga se zavezuje, da bo zatirala z vsemi močmi divji hmelj, zlasti na obronkih javnih cest, Savinje in potokov.

Čl. 10

HLEVSKI GNOJ

Proizvajalec preskrbi za proizvodnjo hmelja potrebno količino hlevskega gnoja, najmanj pa vsako drugo leto po 30.000 kg gnoja za 1 ha zemljišča oz. 10.000 kg na ha skupne obdelovalne površine letno.

Na govedo, ki je staro nad 1 leto se računa 80 stotov gnoja na govedo, do 1 leta starosti pa 40 stotov letno. Šest pogodbeno spitanih prašičev v teži od 90 kg navzgor, ki jih proizvajalec proda zadrugi, nadomesti 1 odraslo govedo ali 80 mtc gnoja.

Na podlagi stanja živine, ki je razvidno iz priloženega pregleda, bo proizvajalec pridelal **360** stotov gnoja.

Če število živine ne bo ustrezalo zahtevani količini hlevskega gnoja, bo zadruga to obračunala pri ceni hmelja po objavljenih tabelah.

Zadruga bo kontrolirala število živine ob sklepanju pogodbe.

Za obračun hlevskega gnoja se upošteva stanje živine na dan 1. 3. 1961. Proizvajalec se obvezuje, da bo stanje lastne goveje živine na ta dan obdržal, dokler velja ta pogodba.

Če proizvajalec zaradi pomanjkanja hlevskih prostorov ali pomanjkanja delovne sile ali iz drugih razlogov ne more doseči predpisanega stanja živine, lahko odda pridelano krmo kakemu državnemu posestvu ali zadrugi. V zameno za oddano krmo prejme proizvajalec od drž. posestva ali zadruge za potrebe svojih hmeljišč in ostalih obdelovalnih površin hlevski gnoj.

Zamenjava krme za hlevski gnoj med proizvajalcem in drž. posestvom ali zadrugo se obračunava v razmerju 50 stotov kakovostne krme za 100 stotov hlevskega gnoja, t. j. v razmerju 1 : 2.

Proizvajalec bo zamenjal za hlevski gnoj **45** stotov krme.

Proizvajalec je dolžan, da sklene z drž. posestvom ali zadrugo posebno pogodbo glede zamenjave krme za hlevski gnoj. Če število živine na dan 1. 3. 1961 ne bo ustrezalo določilom te pogodbe in ne bo imel sklenjene pogodbe za pisanje prašičev ali če proizvajalec ne bo mogel izkazati tega dne, da je sklenil pogodbo o zamenjavi krme, bo zadruga obračunala odkupno ceno hmelja letnika 1961 sorazmerno znižano po objavljenih tabelah (glej stran 98 spodaj!).

Zadruga kontrolira, da je hlevski gnoj od zamenjave za krmo stvarno uporabljen na obdelovalnih površinah proizvajalca.

Čl. 11

PLAČILO AKONTACIJE

Zadruga se obvezuje, da izplača proizvajalcu na vloženo delo v hmeljiščih akontacijo do 50 % vrednosti vloženega dela. Pri tem je prepuščeno predarku upravnega odbora zadruge, koliko znaša vsakokratna vrednost vloženega dela. Zadruga izplača proizvajalcu v celotidenarna sredstva, ki jih potrebuje za izplačilo obiralcem hmelja.

Pravtako se zadruga zavezuje, da bo izplačala proizvajalcu za nabavo premoga in sušenje hmelja akontacijo v znesku din **10** na 1 kg suhega hmelja, kolikor ga bo proizvajalec predvidoma pošušil v lastni sušilnici.

Čl. 12

ODKUPNE CENE

Zadruga se obvezuje, da bo prevzela, proizvajalec pa, da bo prodal ves pridelek hmelja zadrugi po naslednjih odkupnih cenah:

I. razred		din 490
II. razred		din 470
III. razred		din 350
IV. razred		din 150

Čl. 13

SODELOVANJE V PROIZVODNJI V NEHMEJLSKIH DEJAVNOSTIH

Proizvajalec se zavezuje, da bo vse tržne presežke prodal zadrugi. Le-ta jih bo odkupila po dnevnih cenah. Predvidoma bo imel proizvajalec naslednje tržne presežke:

KMETIJSKI PRIDELKI:

Pšenica		kg	2000
Krompir		kg	—
Jabolka		kg	1500

ŽIVINA:

Pitana teleta		glav	2
Pitani junci in junice vrste baby beef		glav	—
Mlada goveda od 1—2 l. starosti		glav	1
Mlada goveda od 2—3 l. starosti		glav	—
Ostala pitana goveda		glav	—
Mesnati prašiči		glav	6
Pitani prašiči		glav	—

PLEMENSKA ŽIVINA:

Goveda		glav	1
Svinje		glav	6
Mleko		lit.	1500

Čl. 14

OBRAČUN HMELJA

Zadruga izplača proizvajalcu prevzeti hmelj po odbitku izplačanih akontacij v roku 30 dni. Isto velja za izplačilo ostalih odkupljenih proizvodov.

Čl. 15

POGODBENI STRANKI POSLUJETA KOT ŠKRBNA GOSPODARJA

Obe pogodbeni stranki sta dolžni, da v vsem poslovanju delata kot skrbna gospodarja.
Proizvajalec se zavezuje, da se bo pri proizvodnji hmelja in ostalih kultur oziroma pridelkov v celoti ravnal po navodilih in smernicah zadruga in Inštituta za hmeljarstvo oz. njunih strokovnjakov.
Prav tako se zavezuje proizvajalec, da bo zlasti vsa ročna dela v svojih hmeljiščih opravljal vestno in strokovno, da bo ves pridelek hmelja pravočasno obral, ga posušil, pravilno vskladiščil in pri sebi vskladiščen hmelj zavaroval proti požaru. Stroške tega zavarovanja si delita zadruga in proizvajalec v sorazmerju njunega vlaganja v proizvodnjo.

Čl. 16

ZAKLJUČNE DOLOČBE

Ta pogodba stopi v veljavo z dnem podpisa po obeh pogodbenih strankah in velja tudi za njune pravne naslednike.

Pogodba velja za koledarsko leto 1961.

Čl. 17

Morebitni spori, ki bi nastali v zvezi s to pogodbo, se najprej predlože praviloma v reševanje upravnemu odboru zadruga. V kolikor pa se pogodbeni stranki nočeta poslužiti te možnosti, imata na voljo redno sodno pot.

Čl. 18

Pogodba je napisana v 4 izvodih, od katerih prejmejo po enega proizvajalec, zadruga, področni denarni zavod in poslovno združenje.

V Žalcu dne 15. decembra 1960

Proizvajalec:

Kmetijska zadruga z o. j.
Upravnik:

Tavčar Ivan, l. r.

Debelak Ivan, l. r.

POGODBA

Vzorec št. II.

ki sta jo sklenila Kmetijska zadruga z o. j. ŽALEC
(v nadaljnjem besedilu: zadruga) in ZAJC Franc
(v nadaljnjem besedilu: zakupodajalec), posestnik Gotovlje št. 10
kakor sledi:

I. HMELJIŠČA V ZAKUPU

Čl. 1

Zakupodajalec daje zadrugi brezplačno v zakup, slednja pa v zakup vzame nepremičnine (zemljišča, nasade in žičnice) po posebnem seznamu z dne 1. I. 1961, ki je sestavni del te pogodbe.

Vse nepremičnine so zasajene s hmeljem in imajo postavljene žičnice. Na nepremičninah je hmeljskih sadik:

2 (dvo)-letnih nasadov	ha	<u>1,50</u>	s sadikami	<u>6.750</u>
3 (tro) in večletnih nasadov	ha	<u>1,00</u>	s sadikami	<u>4.500</u>

Žičnice so bile postavljene v letih, kakor je to v navedenem seznamu označeno. Iz združenih sredstev je bilo danih za postavitev žičnic din 1.250.000

Čl. 2

Zakupodajalec daje brezplačno v zakup, slednja pa vzame v zakup naslednja zemljišča, da bo na njih zasadila hmelj:

parc. št. <u>325/1</u>	k. o. <u>Gotovlje</u>	površina ha	<u>2,00</u>
parc. št. <u>—</u>	k. o. <u>—</u>	površina ha	<u>—</u>
parc. št. <u>—</u>	k. o. <u>—</u>	površina ha	<u>—</u>

Zadruga bo na teh površinah postavila žičnice iz svojih sredstev.

Čl. 3

Pogodbeni stranki sta v naravi ugotovili meje zemljišča, ki so navedena v tč. 1 n 2 te pogodbe, stanje nasadov ter žičnic.

Čl. 4

Zakupna doba traja za zemljišča z žičnicami iz tč. 1 te pogodbe 20 let, šteto od dne 1. I. 1961 dalje.

Zakupna doba za zemljišča iz tč. 2 te pogodbe pa traja 25 let, (najmanj 25 let), šteto od dne 1. I. 1961 dalje.

Čl. 5

V smislu čl. 2 Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o dohodnini (Ur. list FLRJ 16/1958) je lastnik v zakup danega zemljišča oproščen plačevanja davka od čistega katastrskega donosa, plačuje pa ga zadruga v obliki zemljarine. Oprostitev plačevanja davka od v zakup vzetih zemljišč uredi zadruga s pristojnim občinskim organom.

Čl. 6

Zadruga se zavezuje, da bo vrnila v zakup vzete stvari v takem stanju, kot jih je prejela. Vendar zadruga ne odgovarja za poslabšanje stvari, ki je nastalo zaradi redne uporabe ali slučajnega uničenja, ki ga zadruga ni zakrivila.

Čl. 7

Zadruga se zavezuje, da bo vzdrževala žičnice, ki so predmet te pogodbe, na lastne stroške vso dobo trajanja zakupa.

Čl. 8

Pogodbeni stranki se dogovorita, da sme imeti zadruga praviloma v času trajanja te zakupne pogodbe na v zakup vzetih zemljiščih edinole hmeljske nasade.

Med dvema sadičvenima dobama (dotrajanim in novo sajenim hmeljem) pa ima lahko zadruga na teh zemljiščih ustrezne kulture; vrsta kulture pa se za ta čas določi v naknadnem dogovoru.

II. DELA V HMELJIŠČIH, KI SO DANA V ZAKUP

Čl. 9

Zakupodajalec se zavezuje, da bo opravljal na hmeljiščih, ki so predmet te pogodbe, vsa dela, ki jih ne bo izvajala zadruga sama. Vrsta del, ki jih bo zakupodajalec opravljal, je navedena v posebnem seznamu kot sestavnem delu te pogodbe.

Zakupodajalec se zavezuje, da se bo pri obdelavi hmelja ravnal po smernicah in navodilih zadruga in Inštituta za hmeljarstvo in izvajal vsa dela kot skrben gospodar.

Čl. 10

Kot odmeno za izvršeno delo prejme zakupodajalec od zadruga glede na število kg oddanega suhega hmelja in sicer:

a) iz starih nasadov:

1. in 2. razred hmelja po din 130 za kg in
3. in 4. razred hmelja po din 110 za kg in

b) in novih nasadov (1. letnik):

za kg oddanega suhega hmelja po din 200.

V tej odmeni pa ni zapopadena vrednost hlevskega gnoja, če ga je dal zakupodajalec, niti plačilo za obiranje in sušenje hmelja.

Čl. 11

Ker proizvajalec opravi z lastno vprego potrebna dela v hmeljiščih in sicer: razoravanje, zaoravanje, odoravanje, brananje, odvoz odpadkov in drugo, se mu prizna na 100 kg suhega pridelka iz pogodbenega hmeljišča 2 traktorski uri.

Te traktorske ure lahko uporabi v hmeljiščih in za ostalo delo na lastnem gospodarstvu.

Čl. 12

V primeru, da je toča uničila pridelek hmelja, prejme zakupodajalec odmeno v znesku po čl. 10 za tako količino suhega hmelja, kot jo je priznal DOZ.

Čl. 13

Zadruga plačuje na zahtevo zakupodajalca akontacijo na odmeno, ustrezno opravljenem delu.

Čl. 14

Zadruga priznava zakupodajalcu, v smislu čl. 8 te pogodbe, 10 % dodatek na izplačano letno odmeno po čl. 10 te pogodbe, da mu nadoknadi izpadle dohodke za čas prekinitve hmeljske proizvodnje med dvema sadičvenima dobama hmelja. Le-ta more trajati največ tri (3) proizvodna leta. Ta dodatek se priznava samo zakupodajalcu, ki je sklenil z zadrugo zakupno pogodbo za hmeljišča vsaj za dve življenjski dobi hmeljskega nasada. Povprečna življenjska doba hmeljskega nasada znaša 10 let. Zakupodajalcu se 10 % dodatek ne izplačuje, temveč nalaga brezobrestno vsako leto na posebnem kontu pri zadrugi; izplača se mu v enakih letnih obrokih v času med dvema sadičvenima dobama.

Čl. 15

Navedena odmena po čl. 10 te pogodbe predstavljajo bruto znesek. Zakupodajalec plača ustrezni procent proračunskega prispevka po vsakokratnih predpisih.

Čl. 16

V kolikor zakupodajalec iz kakršnihkoli razlogov ne bi mogel opraviti prevzetih del po tej pogodbi, mora nemudoma javiti to zadrugi, da lahko zadruga ukrene vse potrebno zaradi pravilne oskrbe hmeljišča. Izpadlo delo po zakupodajalcu se ustrezno poračuna pri plačilu odmene po čl. 10 te pogodbe.

Čl. 17

Pogodba o izvrševanju del v hmeljiščih velja za koledarsko leto 1961 in se sklene vsako leto na novo najkasneje do 1. decembra, v kolikor sta pogodbeni stranki za tako sklenitev pripravljeni.

Če do 1. decembra ni nobena od pogodbenih strank obvestila s priporočenim pismom drugače, se šteje, da je volja strank, da se veljavnost dogovora glede del v zemljiščih (hmeljiščih), ki so dana v zakup, podaljša za naslednje leto.

Čl. 18

Ta pogodba je sklenjena v 4 enakih izvodih, od katerih prejme zadruga 3, zakupodajalec pa 1 izvod.

Čl. 19

Pogodba zadobi veljavo, čim je podpisana po obeh pogodbenih strankah.

V Žalcu, dne 1. I. 1061

Zakupodajalec:
Zajc Franc, l. r.

Kmetjska zadruga z o. j.:
Upravnik:
Debelak Ivan, l. r.

SEZNAM NEPREMIČNIN

sestavni del zakupne pogodbe med Kmetijsko zadrugo z o. j. ŽALEC
in ZAJC Francem posestnikom iz Gotovelj št. 10

I. HMELJIŠČA

Kat. občina	Štev. parcele	Površina ha	Število sadik	Letnik	Razdalja vrst
Gotovlje	260/3	1,50	6750	2.	180 × 150
Gotovlje	310/1	1,00	4500	3.	200 × 150

II. ŽIČNICE

Kat. občina	Štev. parcele	Površina ha	Razdalja vrst	Zgrajena leta	Vložila KZ din
Gotovlje	260/3	1,50	180 × 150	1960	750.000
Gotovlje	310/1	1,00	200 × 150	1959	500.000

V Žalcu, dne 1. I. 1061

Zakupodajalec:
Zajc Franc l. r.

Kmetjska zadruga z o. j.:
Upravnik:
Debelak Ivan, l. r.

SEZNAM DEL

ki jih mora opraviti v hmeljiščih zakupodajalec po zakupni pogodbi med Kmetijsko zadrugo z o. j.

Žalec in Zajc Francem posestnikom iz Gotovelj št. 10

I. Dela v novih nasadih hmelja (brez investicij):

1. izdelava kaveličkov
2. obešanje in vezanje vodil
3. trošenje umetnih gnojil
4. napeljava in izbor poganjkov
5. prašenje
6. ročno okopavanje
7. nadzor nad obiralci
8. kompostiranje ali sežig hmeljevine

5. ročno odkopavanje sadežev
6. rez sadežev
7. zagrebanje sadežev
8. nasaditev manjkajočih sadežev
9. pobiranje odpadkov in odvoz
10. izdelava kaveljčkov
11. obešanje in vezanje vodil
12. napeljava in izbor poganjkov
13. druga napeljava in vez poganjkov
14. prašenje
15. ročno okopavanje
16. trebljenje zalistnikov
17. nadziranje obiralcev
18. kompostiranje ali sežiganje hmeljevine

II. Dela v starih nasadih hmelja:

1. nakladanje hlevskega gnoja
2. trošenje hlevskega gnoja
3. trošenje umetnih gnojil
4. odoravanje hmelja

V Žalcu, dne 1. I. 1061

Zakupodajalec:
Zajc Franc l. r.

Kmetjska zadruga z o. j.
Upravnik:
Debelak Ivan, l. r.